

ТЕМА НОМЕРА

РОЗВИТОК
РІДНОГО КРАЮ –
НАША
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

РОЗВИТОК
РІДНОГО КРАЮ –
НАША
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

КОМАНДА ЛІДЕРІВ І ПЕРЕМОЖЦІВ: на Чернігівщині виборці обрали «НАШ КРАЙ»

Продовження на стор. 4 ▶

У проєкті Держбюджету-2021 передбачена рекордна кількість коштів на соціальні виплати

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль під час чергового засідання Кабінету Міністрів України озвучив пріоритети проєкту Державного бюджету на 2021 рік.

«На медичну систему плануємо виділити 156 млрд грн, що на 27,5 млрд грн більше, ніж у 2020 році. На освіту піде 174 млрд грн. Це на 34 млрд більше, ніж у 2020 році», – зазначив Денис Шмигаль.

Прем'єр-міністр додав, що в проєкті бюджету передбачені кошти й на зростання мінімальної зарплати з 1 січня – до 6 тис. грн і з 1 липня – до 6,5 тис. грн.

«У проєкті бюджету передбачені 12 млрд грн на підтримку бізнесу через програми кредитування, а також рекордний рівень коштів на соціальні виплати – 324 млрд грн», – повідомив Прем'єр-міністр.

Обжинки, сватання і карнавал: традиції сіл нашого регіону

Здавна відомо, що культура і традиції формують нас як народ і націю. А у багатьох випадках – навіть як жителів певного регіону чи населеного пункту. На жаль, останні роки дедалі менше людей приділяють увагу традиціям свого краю. Але на Чернігівщині є громади, де люди дотримуються у своєму побуті певних звичаїв, що передаються від «мами до доні, від батька до сина», з покоління в покоління.

Продовження на стор. 3 ▶

ГЧ

Жінку з Чернігівщини обрали в Конгрес США

Уперше в історії до парламенту США обрали українку – Вікторію Спартц, уродженку Носівки. Народилася 1 жовтня 1978 року в місті Носівка Чернігівської області.

Продовження на стор. 2 ▶

ГЧ

Душа на папері: письменниця з Коропа і твори, що «живуть» у свідомості

Відома на Чернігівщині письменниця Валентина Михайленко пише душею. Вона видала вже понад 20 книжок про різноманіття життя. Творчий шлях жінки розпочався з написання віршів. Ще навчаючись у 7-му класі, Валентина Михайленко створювала поетичні твори про досягнення співвітчизників у космонавтиці та спорті.

Продовження на стор. 5 ▶

ГЧ

Справедливий і солодкий стиль життя Юлії Кравець

У дитинстві вона мріяла стати ветеринаром, щоб рятувати життя тваринкам. У дитячому садку воювала проти жорстокості й знущання над метеликами. Головне для неї – справедливість. Це загострене почуття не зникло навіть тоді, коли вона стала дорослою. Чернігівка Юлія Кравець має власний світогляд і нині робить життя людей солідним і яскравішим. Про життя майстрині кондитерської справи – в нашій традиційній рубриці «ЛЮДИ».

Продовження на стор. 7 ▶

Жінку з Носівки обрали в Конгрес США

Уперше в історії до парламенту США обрали українку – Вікторію Спарц, уродженку Носівки. Вікторія Спарц – політик українського походження, сенатор Конгресу штату Індіана від міста Ноблсвілл, округ Гамільтон. Народилася 1 жовтня 1978 року в місті Носівка Чернігівської області. У 2017-му вона замінила на посаді в Конгресі штату Індіана 72-річного сенатора Люка Кенлі, який пішов на пенсію.

На нинішніх виборах Спарц було обрано як конгресвумен Палати представників США від 5 округу штату Індіана. Перша українка за походженням балотувалася від Республіканської партії та випередила свою найближчу суперницю демократку Крістину Хейл на 6 відсотків. За Спарц проголосували приблизно 187 тисяч виборців.

«Вікторія народилася в Носівці. Зараз тут проживають її рідні. Щоразу відвідуючи Україну і Носівку, переймалася проблемами своєї малої батьківщини, на зустрічах із міським головою Володимиром Ігнатченком висловлювала своє бачення їх вирішення через призму власного досвіду політичної діяльності в США. Радіємо успіхам нашої землячки і найщиріше вітаємо з такою перемогою! Бажаємо конструктивної роботи та плідних результатів роботи відтепер у парламенті США», – зазначають у пресслужбі Носівської міської ради.

Новорічних гулянь на Красній площі цьогоріч не буде

Масштабних народних гулянь і феєричного відзначення новорічно-різдвяних свят цьогоріч в обласному центрі не буде. Причина – коронавірусна пандемія

«Наразі питання проведення новорічних свят ми не обговорюємо, з огляду на те, що карантин. Тому, скоріш за все, відзначання новорічних свят у Чернігові не буде», – прокоментувала Катерина Литвин, заступник начальника управління культури Чернігівської міської ради. За її словами, планується забезпечити роботу декорацій (освітлення, тощо) Красної площі та аналогічних локацій по місту, які були минулого року. Можливо, додадуться нові місця, які «сятимуть» у новорічному стилі. Буде встановлена і прикрашена ялинка. Фотозон також, скоріш за все, не буде. «Наразі це наші внутрішні розмови. Проте ми

прекрасно розуміємо, що в умовах карантину ми навряд чи будемо організовувати щось на зразок того, що було в минулих роках», – розповіла Катерина Литвин.

Померла заступниця голови Чернігівської ОДА Наталія Романова

5 листопада у віці 59 років пішла з життя відома в Чернігівській області жінка-політик Наталія Романова.

Останні роки вона працювала на посаді заступниці голови Чернігівської облдержадміністрації. З 2006-го по 2010 рік вона була головою Чернігівської обласної ради, також була депутатом облради кількох скликань. Із 2006 року – член постійної делегації України в палаті Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи; тричі обиралася Віце-президентом КМРВРЄ, а в 2012-2014 роках – Президент палати регіонів КМРВРЄ. Відомо, що тривалий час вона лікувалася від раку.

Прощання з Наталією Романовою пройшло у приміщенні Обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм. Заупокійну літію відслужили в Катерининській церкві. Поховали Наталію Андріївну на кладовищі у селі Редьківка Чернігівського району.

В області розпочалася передплатна кампанія

Із 23 жовтня стартувала передплатна кампанія на 2021 рік. Оформити передплату можна у відділенні поштового зв'язку, в листоніші під час її роботи на доставній дільниці або онлайн.

Загалом передплатні каталоги на 2021 рік налічують понад 3 300 найменувань видань. Із них 1366 найменувань всеукраїнських і 1255 – місцевих видань. 679 найменувань – видання зарубіжних країн. Оформлення онлайн-передплати займе до 5 хвилин часу. Необхідно зайти на головну сторінку сайту www.ukrposhta.ua в розділ «Передплатити», обрати потрібне видання, додати його «у кошик», натиснути «оформити замовлення». Обов'язково зазначити поштову адресу, на яку здійснюватиметься доставка обраних видань, і розрахуватися за оформлене замовлення платіжною картою. Приємністю є те, що комісія за операцію оплати зі споживача додатково не береться.

Обласний муздрамтеатр можуть закрити

Карантинні обмеження, які були введені на Чернігівщині у відповідь на рекордні темпи поширення коронавірусу, боляче вдарили по багатьох установах, чий заробіток залежить від кількості відвідувачів. Одні з тих, хто постраждав мало не найбільше, – театри. Так, у соціальних мережах почали курсувати чутки, що Чернігівський обласний український музично-драматичний театр імені Т.Г. Шевченка де-факто в стані банкрутства. Між тим, колектив театру мусить обирати між безстроковою відпусткою за свій рахунок та звільненням і центром зайнятості, повідомляє 0462.ua. Під час серпневої пресконференції з нагоди, як виявилось, тимчасового відкриття театру, гендиректор закладу Сергій Мойсієнко розповідав, що рахунки, які доводилося щомісячно сплачувати за умов відсутності прибутку від продажу квитків часто були непомерними. Водночас театр не отримав жодної фінансової допомоги на час вимушеного припинення вистав. З огляду на те, що до чергового посилення карантину театр пропрацював близько двох мі-

сяців, та й тоді з обмеженою кількістю глядачів, фінансові справи в ньому навряд чи покращилися. Джерела в облмуздрамтеатрі повідомили, що чутки, на які можна наштотхнутися в соціальних мережах, виникли не на порожньому місці. Так, нині перед працівниками і справді стоїть вибір: або піти у відпустку за свій рахунок на необмежений час, але зберегти за собою робоче місце, або звільнитися і стати на облік у центрі зайнятості. Але чи вдасться повернутися опісля кризи – невідомо. Вибір же необхідно зробити до 15 листопада. Водночас директор обласного департаменту культури Олександр Левочко повідомив, що чуткам довіряти не варто, адже їх можуть спеціально поширювати, аби нашкодити репутації Сергія Мойсієнка. З ним нещодавно знову підписали контракт, тож він обійматиме свою посаду впродовж наступних п'яти років. А це начебто подобається не всім. Крім того, Олександр Левочко наголосив, що обласний бюджет на наступний рік поки формується, але про закладу культури в ньому точно не забудуть.

Наталія Смаль і Марія Буйок – срібні призерки Чемпіонату світу з самбо

Із 5 по 8 листопада в сербському місті Новий Сад за 67 комплектів нагород чемпіонату світу боролися національні збірні у трьох вікових категоріях (до 18 і до 20 років, дорослі). Представниці Чернігівщини Наталія Смаль та Марія Буйок поповнили національну скарбничку срібними нагородами Чемпіонату світу з боротьби самбо.

У Ніжині диктант єдності писав... Микола Гоголь

День української писемності та мови традиційно відзначили 9 листопада. У цей день українці по всьому світу пишуть диктант національної єдності. Цього року, на жаль, у зв'язку з пандемією коронавірусу захід відбувся дистанційно. Студенти Ніжинського державного університету, викладачі, співробітники університету долучилися до акції та написали диктант, який об'єднав усіх у ці нелегкі часи. Цього року диктант писав... і Микола Гоголь: оригінальний фотозон зробили біля нового корпусу. У такий спосіб організатори хотіли привернути увагу до того, що бути грамотним – важливо для кожної людини.

«Диктант пишу щороку, вся наша кафедра намагається підтримувати цю традицію, яка єднає не лише всіх студентів і викладачів нашого університету, а й усіх українців. Диктант був для мене неважкий, але це гарна можливість перевірити свої знання рідної мови», – Станіслав Зінченко, кандидат філологічних наук, доцент, поділився враженнями від написання диктанту.

У НДУ сподіваються, що наступного року можна буде повернутися до аудиторій університету та написати диктант великою дружною університетською родиною.

Голову Чернігівської РДА Сергія Журмана затримано на хабарі

Голову Чернігівської районної державної адміністрації Сергія Журмана затримано на хабарі. Про це повідомила голова Чернігівської облдержадміністрації Анна Коваленко. За її словами, він отримав хабар у розмірі 10 тисяч доларів за «сприяння» у зміні цільового призначення земельної ділянки загальною площею 6 гектарів на території Чернігівського району. Подання на його звільнення відправлене

до Офісу Президента.

Сергій Журман – депутат Чернігівської обласної ради 7-го скликання (від партії «Укроп»). На посаду голови Чернігівської РДА був призначений 30 червня цього року.

«Десна» дотиснула ужгородський «Минай»

У 9-му турі чемпіонату України з футболу серед клубів УПЛ чернігівська «Десна» в «домашньому» поєдинку приймала новачка найвищого футбольного дивізіону країни – ужгородський «Минай». Через карантинні обмеження матч із Чернігова був перенесений до столиці й відбувся на стадіоні «Оболонь-Арена».

До цього дня команди між собою ще не грали, а отже цей матч став певною мірою історичним. Уже на 5-й хвилині матчу за гру рукою Андрія Гітченка у власному штрафному майданчику у ворота «сіверян» був призначений пенальті. Однак фортуна була на боці господарів поля, адже після пострілу з одинадцятиметрової позначки Анатолія Нурієва м'яч потрапив у штангу й рахунок на табло не змінився. Боротьба між суперниками тривала протягом усього матчу. І вже під кінець гри Пилип Будківський зумів вдало замкнути флангову передачу перед воротами Антона Каніболіцького й вирвати таку бажану перемогу для своєї команди.

Чернігівська «Десна» додала до своєї скарбнички 3 залікові бали, маючи тепер 16 очок після 9 ігор і вийшла на третю сходинку в турнірній таблиці. Свій наступний поєдинок «деснянці» проведуть 22 листопада проти футбольного клубу «Львів».

М	Команда	І	О
1	Динамо	8	20
2	Шахтар	8	16
3	Десна	9	16
4	Ворскла	8	15
5	Колос	9	15
6	Олімпік	9	13
7	Олександрія	9	13
8	Маріуполь	9	12
9	Зоря	8	10
10	Дніпро-1	9	8
11	Інгулець	8	6
12	Минай	8	6
13	Львів	8	4
14	Рух	8	3

В області обирають якісні економічні проекти

Анна Коваленко

Пріоритет влади Чернігівщини – якісні проекти Державного фонду регіонального розвитку, спрямовані на економічне зростання регіону. На цьому наголосила голова Чернігівської ОДА Анна Коваленко під час засідання регіональної комісії з попереднього відбору інвестиційних програм та проектів, що можуть реалізовуватися за кошти ДФРР.

«Основні пріоритети на 2021 рік – це прискорення економічного зростання регіонів, розвиток мережі надання якісних публічних послуг, реалізація ініціативи Президента України «Туристичні магніти» України. Участь у конкурсі проектів, які можуть бути реалізовані ко-

штом Державного фонду регіонального розвитку, – це можливість досягти зазначених цілей. Ми повинні на 2021 рік відібрати якісні проекти, що будуть спрямовані на економічний розвиток, створення додаткових робочих місць і залучення інвестицій», – зазначила голова облдержадміністрації.

Під час засідання члени комісії встановили термін проведення оцінювання проектів і програм, які були подані для участі в конкурсі. Оцінювання проектів триватиме до 23 листопада поточного року включно. Проекти регіонального розвитку, які отримають фінансування ДФРР у 2021 році, мають бути спрямовані на розкриття внутрішнього потенціалу регіону, співробітництво громад і стимулювання підприємництва регіону.

ПЛАТФОРМА НЕЗАЛЕЖНИХ ДУМОК

Павло СОЛДОВНИК

Про щасливих дітей, прокурорів і артистів

Хто з вас у дитинстві чітко знав ким хоче стати? Хто ще зі школи максимально приділяв увагу саме тим предметам, які потім би зіграли ключову роль для вступу у виш? З ким у дитинстві батьки обговорювали вибір професії? Гадаю, більшість із нас півень клонув десь наприкінці 11 класу, коли треба було кудись вступати. Особливо в «освітню рулетку» безстрашно грали сільські діти.

Пройшов на фізико-математичний в «пед»? О, молодець. Нудить від математики? Не розумієш фізику? Не хочеш бути вчителем? Нічого страшного. Якось витерпиш. А ти куди? Батько в прокурори відправив? Круто. Не круто? Чому? Хотів у театральний? А Юрко з сусідньої вулиці? В юридичний віддали. Головне – диплом! А далі вже якось буде. І скільки долів згубили оці слова «головне – диплом». Ні, дороженькі. Не головне диплом. А головне – щаслива людина.

І неважливо ким вона працює. Важливо, що людина любить свою роботу і приносить користь суспільству. Що краще: бути нещасним задовбаним банкіром, який на межі до самогубства і ненавидить світ; чи життєрадісним працівником заводу, який щоранку усміхнений спішить на улюблену роботу, а ввечері повертається в гармонію родинного тепла? Відповідь очевидна. Тому важливо «сканувати» дітей змалечку, цікавитися їхніми уподобаннями, фіксувати здібності, обговорювати теми професій і т.д. І якщо дитина хоче стати продавцем, вчителем, лікарем, ветеринаром, скульптором, артистом, перукарем чи електриком – всіляко цьому сприяйте. Важливо пройти кілька профорієнтаційних тестів. Батьки безпроблемно можуть знайти їх у вільному доступі в інтернеті. І якщо в дитині душа лежить, наприклад, до мистецтва, то в жодному разі не треба забивати їй голову тією професією, яка подобається вам. Будемо відверті, ви ж не хочете нашкочити своєму чаду? Краще допоможіть. Підтримайте. І запевняю вас, що ви про це не пошкодуєте. Адже щасливі діти – щасливі батьки.

Головне, що від вас неухильно вимагається – це виховати своїх дітей людьми. Та для цього і нам частіше треба дивитися у «внутрішнє дзеркало».

Здавна відомо, що культура і традиції формують нас як народ і націю. А у багатьох випадках – навіть як жителів певного регіону чи населеного пункту. На жаль, останні роки дедалі менше людей приділяють увагу традиціям свого краю. Але на Чернігівщині є громади, де люди дотримуються у своєму побуті певних звичаїв, що передаються від «мами до доні, від батька до сина», з покоління в покоління.

ОБЖИНКИ, СВАТАННЯ І КАРНАВАЛ: як у селах Чернігівщини бережуть традиції

ІРИНА ДУБИК,
жителька села Прогрес,
керівник відділу культури
Кіптівської громади

«Уже років сімдесят 31 грудня в нас постійно проходить Новорічний карнавал. Тобто тоді, коли зазвичай увесь люд сидить удома, у нас всі сходяться до Будинку культури, в якому відбувається костюмоване дійство. Все це роблять аматори своїми силами. Багато вже дорослих людей, зокрема і я, згадуємо це святкування ще з дитинства. Пригадую, в різні часи завжди писали якийсь особливий, не такий, як усі попередні, сценарій. Що стосується традицій, то по всіх населених пунктах Кіптівської громади в нас були і є свята першого й останнього снопа. З роками формат святкувань змінюється, але традиція залишається. Так, до прикладу, зараз проходить флешмоб «Коронуємо громаду ми українським снопом». До речі, цього року наш співочий колектив «Вербишенька» з села Вовчок виходив у поле і проводив об-

ряд обжинків. Багато традицій зберігаються в окремих родинах, коли діти, внуки щось беруть від своїх бабусь, дідухів. Наприклад, у нас багата кухня – неймовірна кількість картопляних страв. Дуже поширена традиція, як і всюди, це пісна вечора до Різдва, 6 січня. 12 страв. Скликаємо до столу всю рідню. А ще мені особливо приємно, що моя донька, яка от уже півтора року живе та працює в Австралії, організовує таку вечерю там, далеко від дому, фотографує це та присилає мені. І я розумію, що ось воно – збереження нематеріальної спадщини».

ГРИГОРІЙ БУРЗАК,
житель села Козацьке,
Бобровицької громади

«Найбільш яскрава традиція у нас – на День села, на Івана Купала, організувати свято. Постійно робимо концерт. Палимо багаття. Молодь стрибає через нього. Влаштовують ігри всілякі. Пускають вінки на воду. Все в стародавніх традиціях».

НІНА БУРЕНОК,
художній керівник гурту
«Панянки», жителька села Слабин
Чернігівського району

«Найбільш яскраві в нас весільні обряди. Насамперед сватання. Молодий зі сватами, тримаючи коровай, приходять до дому молодої і питають «Чи можна до вас зайти? Ми знаємо, що у вас є товар, а у нас є купець». Якщо молода не хоче заміж, то на підносі приносять гарбуза. Якщо вона згодна, то сватів запрошують до хати і ті кладуть на стіл коровай. Молода бере ніж і ріже коровай так, щоб, не відриваючи руки, вирізати хрест. Потім роз-

дає шматочки короваю своїм подругам, які стоять на вулиці. Далі всіх запрошують за стіл. А молодий і молода, які збираються взяти шлюб, ідуть кликати своїх хрещених батьків».

АНДРІЙ ЧЕРНИШ,
художник, житель села Седнів

«Я родом із Пересопниці, Рівненська область. Родиною зберігаємо традиції, які ще від діда-прадіда. Найвизначніша традиція – на Різдво Дідуха (Коляду) носимо. Це такий снопок колосків. Може, багато людей цього і не роблять, а для нас це традиція. Без цього і душа не на місці. Яке ж свято Різдво без Коляди в хаті? Приїжджають діти, приїжджають внуки, сідають за стіл. Робиться кутя. Все як по телебаченню показують. На Великдень так само. Усі люди збираються під церквою о четвертій годині ранку, на сході сонця. Святять паски, яйця. Потім ідемо додому, сідаємо разом до столу».

Чернігівщина визначилася з майбутнім курсом розвитку на наступні п'ять років. Формування нових рад місцевого самоврядування в громадах уже на фінішній прямій. Команда політичної партії «НАШ КРАЙ» на цих виборах одержала значну підтримку виборців. Сотні представників цієї політичної сили стали депутатами різних рад області. Окрім того, на Чернігівщині представники «НАШОГО КРАЮ» очолили десять громад. Про враження від виборів і перспективні плани обраних голів і депутатів «нашокраївців» – далі в статті.

КОМАНДА ЛІДЕРІВ І ПЕРЕМОЖЦІВ:

на Чернігівщині виборці обрали «НАШ КРАЙ»

**ВОЛОДИМИР ІГНАТЧЕНКО,
голова Носівської громади**

«Враження про вибори завжди емоційні. Коли спілкуєшся з людьми, то завжди можеш почути як хороше, так і погане. Але коли ти ідеш на таку посаду, то повинен розуміти, що завжди будуть запитання – в когось підтримка, а хтось казатиме, що треба зробити «оте чи оте». Але загалом враження залишилися позитивне. Адже люди розуміли, що за такий період усе зробити неможливо, а в тому, що робиться, вони вбачають позитивні зміни.

Щодо здобутків, то основним вважаю введення в експлуатацію школи №5, яку будували більше як 30 років. Її вже здали в експлуатацію, і 1 вересня дітки пішли до неї. Докладено максимум зусиль. Починаючи від міської ради та закінчуючи Верховною Радою. Дуже вдячні за допомогу Валерію Миколайовичу Давиденку, якого, на жаль, уже немає з нами...

Наступний здобуток – це амбулаторія, яку ми збудували в селі Володькова Дівиця. Це найбільший старостат нашої громади. Амбулаторія сучасна, з новітнім обладнанням. Персонал і відвідувачі цього медичного закладу дуже вдячні за такі зміни.

Було багато поточної роботи. Щось виокремити складно. Ремонтували дороги, освітлювали, купували багато техніки для комунального підприємства, чотири шкільні автобуси придбали, відкрили новий інклюзивний центр для дітей. Загалом усе те, що робила наша команда, було спрямовано на те, щоб відбулися зміни на краще.

Серед планів – нам треба модернізувати всі навчальні заклади в громаді. Ми повинні зробити такі умови для педагогів і для учнів, щоб вони залюбки йшли туди: одні надавати знання, інші – їх отримувати. Ще один напрям – це медицина. Її вже почали нам передавати. Первинну ланку вже прийняли, вторинна – на часі. Такі ж умови треба створити і тут. Дуже багато треба проводити поточних ремонтів, адже величезний період – до створення громади, – на все це не звертали уваги і не виділяли кошти. Плануємо купувати автобуси для шкіл, зробити клуб у селі Володькова Дівиця, ремонтувати дороги, благоустроювати паркові зони. Продовжимо освітлення населених пунктів. Окремо хочу сказати про воду. Плануємо розчищати русло ставків і річки Носівочки. Будемо вирішувати проблему з питною водою. Роботи дуже і дуже багато, над чим працювати завжди буде».

**ВОЛОДИМИР КУЧМА,
голова Кіптівської громади**

«Враження від виборів? Емоції переполюють. За всі роки, за всі мої вибори таких брудних я ще не зустрічав. Хоча за півтора місяця до них я як людина, як голова громади відчував, що правильно прожив життя, робив усе правильно, старався для громади, і результати були, і всі це бачили. Але потім «кур'яча сліпота» охопила багатьох і постало запитання «А що він узагалі зробив?». І почали ці новоспечені претенденти обливати мене брудом. Отакі враження».

А ще більше «зачіпали» ті пустопорожні обіцянки кандидатів, які за своє життя зробили щось близьке до нуля. Обіцяли вони і заводи тут у нас будувати, і русла річок міняти, і «Венецію» з Кіптів робити, і так далі, і тому подібне.

Я ж говорив про реальні речі. Про те, що я з командою зробив, можна говорити багато. Ми завжди були відкриті для всіх, були таким собі майданчиком для цього експерименту децентралізації. Ми ремонтували дитячі садочки, школи, дороги, будинки культури, освітлення. Практично з нуля створене пожежне депо, амбулаторія. Дякую своїм виборцям, що в більшості зорієнтувались, побачили, оцінили та зробили вибір.

Серед основних планів – продовження розпочатого. Проте багато що залежить від економічної ситуації в державі, адже ми не на окремій планеті живемо. Хочеться, щоб до кожного населеного пункту громади була якісна дорога. Особливо до тих населених пунктів, які недавно приєдналися до нас – Надіївка, Красилівка, Чемер, Хрещате. В цих селах жаклива інфраструктура і її треба відновлювати».

**ІРИНА ГРОЗЕНКО,
депутат Чернігівської
обласної ради**

«Брудніших виборів, ніж були цього разу, я ніколи не бачила. Хоч як прикро, та люди продавали свої голоси за гроші та пусті обіцянки».

Щодо команди «НАШОГО КРАЮ», то ми й надалі будемо продовжувати працювати над втіленням реформ, над покращенням життя кожного населеного пункту. Зокрема, ми будемо продовжувати реформу децентралізації. Наші команди зайшли в усі сільські, селищні, районні та міські ради, тому маємо з ким і над чим працювати. В область у нас заходять 9 депутатів. Ми, команда «НАШОГО КРАЮ», – на другому місці за кількістю обранців.

Наразі насамперед ми проведемо навчання з усіма депутатами всіх рівнів, щоб донести до них програму партії «12 кроків до успіху». Сьогодні основне для нас як депутатів обласної ради – добути, щоб був прозорий бюджет у кожній громаді, щоб був громадський бюджет у кожній громаді, щоб кожен мав право висловити свою думку. Безперечно, ми підтримуватимемо надалі освіту, медицину, спорт і культуру».

Олег Дешура

ДУША НА ПАПЕРІ:

письменниця з Коропа і твори, що «живуть» у свідомості

Відома на Чернігівщині письменниця Валентина Михайленко пише душею. Вона видала вже більше 20 книжок про різноманіття життя. Творчий шлях жінки розпочався з написання віршів. Навчаючись у 7-му класі, Валентина Михайленко створювала поетичні твори про досягнення співвітчизників у космонавтиці та спорті.

«Тоді в нас були на слуху космічні досягнення, перемоги київських «динамівців». І от ми, дівчата, закохувалися у футболістів, нам подобались космонавти. Саме цим темам і були присвячені мої перші вірші, такі патріотичні, наївні», – згадує письменниця.

Далі вона вчилася, працювала, друкувалася в різних виданнях. Каже, що перерва у творчості тривала до 1980-х.

«А потім у мене склалась життєва ситуація, образа на серці – і народився вірш. Тоді мені здалося, що він вийшов непоганий. Після цього я вже почала свої думки викладати на папері, писала оповідання, друкувалася у газетах. Письменництво стало справою мого життя», – розповідає жінка.

Валентина Микитівна працювала в бібліотеці,

райдержадміністрації, очолювала районне радіомовлення. Але завжди встигала поєднувати відповідальні посади з творчістю.

«Коли якась діяльність тебе захоплює і ти хочеш щось донести людям, то час

на цю справу завжди знаходиться. Мені щось Бог таке дав, що писати завжди було цікаво, хоча іноді й важко», – ділиться письменниця.

У її творах відображається власне життя та життя навколишніх. Сюди ж накладаються і події в Україні.

«Я ніколи не мала на меті створювати якісь карколомні сюжети. Мені цікаві звичайні люди: мої сусіди, земляки, творчі особистості. Саме вони – це більшість моїх героїв. Мені завжди хотілося розкрити людину зсередини», – каже жінка. За її словами, сам процес написання творів дуже загадковий. Перед внутрішніми очима письменниці з'являються персонажі її творів, вони ходять, розмовляють, щось роблять.

«Узяти, наприклад, твір «Солодкий смак гіркоти». Герої мої що хотіли, те й робили, а я просто все записува-

Валентина Михайленко

ла. Я інтуїтивно все відчувала. Я не пишу про тих людей, кого знаю, просто беру факти з їхнього життя», – зазначає письменниця. Усі твори Валентини Михайленко дуже їй близькі. Але читачі найбільше виділяють роман «Історія трамвайчика». Це розповідь про двох, чоловіка та жінку, про багаторічний шлях одне до одного. Спочатку вона розказана «нею», а потім «ним». Герої безіменні, умовно це – Адам і Єва.

Обидва відображають стан душі письменниці.

До речі, нещодавно вийшов новий роман Валентини Михайленко «Любов і демони». Він пов'язаний із роботою письменниці на радіо.

Зараз письменниця створює саме прозові твори. Поезія залишилась у минулому. У творчому доробку Валентини Михайленко 21 книжка та два самвидави, які вона написала за 20 років.

Ольга Лазун

На болотах Чернігівщини росте рослина, що в давнину

«ВОСКРЕШАЛА» ВОЇНІВ

Надпотужний антисептик, що в давні часи, коли у війні переважала холодна зброя, буквально витягував із того світу тих, хто отримував численні поранення. Йдеться про рослину багульник, яка росте на болотах нашого регіону.

«Віщуни лікували людей отакою травою, яка називається багульник. Вона росте в дуже заболоченій місцевості. У народі – «багульник», офіційна назва – багно болотне, адже росте саме в цій місцевості. Дуже отруйна рослина і незамінний атри-

Олександр Хорошок

бут стародавнього знахаря», – зазначає Олександр Хорошок, чернігівський травник.

Саме цією рослиною в давнину зцілювали поранених рицарів.

«Це дуже сильний антисептичний засіб. І в рицарські часи, коли було багато колотих і різаних ран, віщуни засушували цей багульник і сипали на рану, дуже швидко заживала ця рана», – запевняє Олександр Хорошок.

Окрім того, багульник має відхаркувальну та імуностимулюючу дію. Містить ефірні олії, їхній одурманливий хвойно-трав'яний аромат може спричиняти галюцинації. Тому саме з цією рослиною пов'язують легенди, згідно з якими з боліт було дуже важко вибратися.

Олег Дешура

ПОНЕДІЛОК, 16 листопада

UA: СУСПІЛЬНЕ

6.00 Енеїда. 6.30 Книга-мандрівка. 6.35 М/с «Попелюшка».

1+1

6.00 «ТСН-Тиждень». 6.30, 7.10, 8.10, 9.10 «Сніданок з 1+1».

ІНТЕР

5.20, 22.05 «Слідство вели... з Леонідом Каневським».

ІСТУ

5.00 Еврика! 5.05 Служба розшуку дітей.

СТБ

5.15 Т/с «Коли ми вдома». 5.35, 23.00 Т/с «Доктор Хаус».

Телеканал Україна

6.30, 7.10, 8.15 Ранок з Україною. 7.00, 8.00, 9.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні.

ВІВТОРОК, 17 листопада

UA: СУСПІЛЬНЕ

6.00 Енеїда. 6.30 Книга-мандрівка. 6.35 М/с «Попелюшка».

1+1

6.00 «Життя відомих людей». 6.30, 7.10, 8.10, 9.10 «Сніданок з 1+1».

ІНТЕР

5.25, 22.05 «Слідство вели... з Леонідом Каневським».

ІСТУ

5.35, 20.20 Громадянська оборона. 6.30 Ранок у великому місті.

СТБ

5.15 Т/с «Коли ми вдома». 5.30, 23.00 Т/с «Доктор Хаус».

Телеканал Україна

6.30, 7.10, 8.15 Ранок з Україною. 7.00, 8.00, 9.00, 15.00, 19.00, 23.50 Сьогодні.

СЕРЕДА, 18 листопада

UA: СУСПІЛЬНЕ

6.00 Енеїда. 6.30 Книга-мандрівка. 6.35 М/с «Попелюшка».

1+1

6.00 «Життя відомих людей». 6.30, 7.10, 8.10, 9.10 «Сніданок з 1+1».

ІНТЕР

5.20, 22.05 «Слідство вели... з Леонідом Каневським».

ІСТУ

5.35, 10.10 Громадянська оборона. 6.30 Ранок у великому місті.

СТБ

5.15 Т/с «Коли ми вдома». 5.30, 23.05 Т/с «Доктор Хаус».

Телеканал Україна

6.30, 7.10, 8.15 Ранок з Україною. 7.00, 8.00, 9.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні.

ЧЕТВЕР, 19 листопада

UA: СУСПІЛЬНЕ

6.00 Енеїда. 6.30 Книга-мандрівка. 6.35 М/с «Попелюшка».

1+1

6.00 «Життя відомих людей». 6.30, 7.10, 8.10, 9.10 «Сніданок з 1+1».

ІНТЕР

5.25, 22.05 «Слідство вели... з Леонідом Каневським».

ІСТУ

5.35 Громадянська оборона. 6.30 Ранок у великому місті.

СТБ

5.15 Т/с «Коли ми вдома». 5.35, 23.05 Т/с «Доктор Хаус».

Телеканал Україна

6.30, 7.10, 8.15 Ранок з Україною. 7.00, 8.00, 9.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні.

П'ЯТНИЦЯ, 20 листопада

UA: СУСПІЛЬНЕ

6.00 Енеїда. 6.30 Книга-мандрівка. 6.35 М/с «Попелюшка».

1+1

6.00, 11.25, 12.20, 14.20 «Життя відомих людей».

ІНТЕР

5.25, 23.00 «Слідство вели... з Леонідом Каневським».

ІСТУ

5.35 Громадянська оборона. 6.30 Ранок у великому місті.

СТБ

5.15 Т/с «Коли ми вдома». 6.05, 19.00, 22.45 «Холостячка».

Телеканал Україна

6.30, 7.10, 8.15 Ранок з Україною. 7.00, 8.00, 9.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні.

СУБОТА, 21 листопада

UA: СУСПІЛЬНЕ

6.00, 1.40 Енеїда. 7.00, 8.00, 8.55, 21.00, 23.20, 0.45 Новини.

1+1

6.00 «Життя відомих людей 2020». 8.00 «Сніданок. Вихідний».

ІНТЕР

5.15 «Орел і Решка. Шопінг». 5.55 «Слово Предстоятеля».

ІСТУ

5.05 Факти. 5.30 Т/с «Копи на роботі».

СТБ

5.15 Т/с «Коли ми вдома». 6.05, 19.00, 22.45 «Холостячка».

Телеканал Україна

6.30, 7.10, 8.15 Ранок з Україною. 7.00, 8.00, 9.00, 15.00, 19.00, 23.00 Сьогодні.

НЕДІЛЯ, 22 листопада

UA: СУСПІЛЬНЕ

6.00 Енеїда. 7.00, 8.00, 8.55, 21.00, 23.45 Новини.

1+1

6.00 «Життя відомих людей 2020». 8.00 «Сніданок. Вихідний».

ІНТЕР

5.55 Х/ф «Жандарм і жандарметки».

ІСТУ

5.00 Скарб нації. 5.10 Еврика! 5.20 Факти.

СТБ

5.25 Х/ф «Кохана жінка механіка Гаврилова».

Телеканал Україна

6.50 Реальна містика. 9.15 Т/с «Референт».

Table with 7 columns: Четвер, П'ятниця, Субота, Неділя, Понеділок, Вівторок, Середа. Each column contains date, min/max temperature, and weather icons.

Advertisement for METALLOCHEREPICA PROFNASTIL. Includes text 'из первых рук', website 'www.profalians.cn.ua', and phone number 'т. (0462) 917-444, (0462) 612-004, (096) 248-20-99'.

У дитинстві вона мріяла стати ветеринаром, щоб рятувати життя тваринам. У дитячому садку воювала проти жорстокості та знущання над метеликами. Головне для неї – справедливість. Це загострене почуття не зникло навіть тоді, коли вона стала дорослою. Чернігівка Юлія Кравець має власний світогляд і нині робить життя людей солодшим і яскравішим. Про життя майстрині кондитерської справи – далі в нашій традиційній рубриці «ЛЮДИ».

люди

Юлія Кравець

Справедливий і солодкий стиль життя Юлії Кравець

Отже, знайомтеся – Юлія Кравець.

Мені 29 років, народилася в селі Великий Листвен Городнянського району. Це дуже мальовниче село. Особливо люблю його за те, що там багато лісів. Красивих лісів. Навчалася в Чернігівському національному педагогічному університеті імені Шевченка на «хім-біо». Мріяла стати ветеринаром, але мені сказали тверде «ні». Виш вибрали батьки, спеціальність – я. Цікавих і «форс-мажорних» випадків у житті було багато. Частенько це траплялося через моє загострене відчуття справедливості. Якоюсь у дитячому садочку зламала руку під час «спецоперації» порятунку метеликів. Ніколи не мирилася зі знущаннями та несправедливістю. Я каталася на каруселі і побачила, як дівчата ловили метеликів, щоб повідригати їм крила. Зрозуміло, що потім вони загинуть. Коли я кинулася на порятунок, то зачепилася ногою і впала. Результат – зламана рука. Ночами члечат біля спати не могла. Зате моя совість була чистою.

Моє дитинство та і загалом дитинство дітей 90-х карди-

нально відрізнялося від нинішнього. Ми більше спілкувалися між собою, грали в командні ігри на вулиці, про телефони і гаджети ніхто навіть не думав. А зараз діти сидять на вулиці з телефонами і можуть лишень кількома фразами перекинутися. Зараз, безперечно, більше можливостей, і дитинство може проходити яскравіше (іграшки, розважальні центри і т.д.). Але зникає живе спілкування... Свої плюси і мінуси є в усіх періодах.

Нині я займаюся випіканням кондитерських виробів. Цим і заробляю на життя. Кондитерською справою займаюся давно. Стимулом став випадок, коли замовила свій дитині на перший день народження торт. Я залишилася не дуже задоволена і вирішила: якщо хочеш, щоб щось було зроблено добре, то зроби сама.

Спершу пекла торти для себе, потім порадили робити це на замовлення. Не одразу наважилася. Дякую людям, які мене підтримали в цьому і повірили в мене. Це для мене було дуже важливо.

Кондитерська справа – це ціла наука. Є безліч видів тор-

тів і різних виробів. Мій улюблений – «Червоний оксамит». Про це можна багато говорити, та, як кажуть, краще один раз скуштувати, ніж сто разів про це послухати.

Люблю мандрувати. Але після народження дитини все відкладаю «на потім». Хоч і розумію, що варто жити зараз. Поетапно починаю реалізовувати те, про що мріяла. Гадаю, з поїздкою теж найближчим часом складеться. Дуже люблю гори. Бувала в Криму. Цілий день ходили на спеці і мені було мало, адже я прихильниця активного відпочинку. На пляжі ніжитися під сонечком – це точно не моє.

Також люблю Чернігів. Як такого улюбленого сакрального місця немає. З донькою ходимо прогулюватися до фонтанів, до річки. Там спокійно і затишно. А в Ялівщині неймовірно особливий запах лісу, тому ми там фактично щоденно намотуємо круги.

Вчинків різних у житті було багато. Чим пишати? Я можу просто робити добрі справи, але навіщо цим пишати?! Життя людям не рятувала. Мені рятували. Намагаюся жити по совісті і нікому не шкодити. Також стараюся допомагати тим, хто дійсно потребує цього. Мрію про те, щоб люди стали добрими. Щоб не було хвороб і бідності. Щоб кожен отримував те, на що заслуговує. Для мене справедливість – річ дуже принципова.

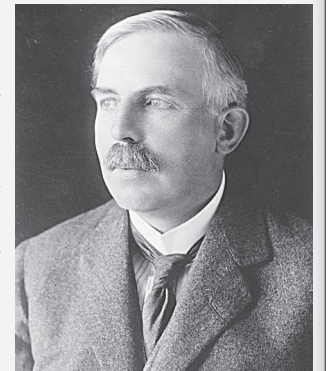
Вірю в щасливе майбутнє України. Хоч і тенденція так собі... Хочеться вірити в краще, але факти говорять самі за себе. Поки з роками краще не стає. Порада всім і лейтмотив мого життя – йдіть до своєї мети і не зраджуйте мрії, навіть якщо хтось встромляє палиці в колеса, сміється над цим і вважає все це нереальним. Спілкувався Павло Солодовник

«Вони змінили світ»

Резерфорд – той, хто розгадав секрет атомів

Видатний вчений Ернст Резерфорд народився 30 серпня 1871 року в місті Брайтвотер, Нова Зеландія. Британський фізик, лауреат Нобелівської премії з хімії. Резерфорд відомий передусім експериментами з розсіювання альфа-частинок (Резерфордівське розсіювання), завдяки якому він встановив структуру атома – як системи, що складається з малого за розмірами позитивно зарядженого ядра й електронів.

Із відзнакою закінчив початкову школу. Отримав 580 балів із 600 можливих і премію у 50 фунтів стерлінгів для продовження навчання в коледжі провінції Нельсон, куди вступив у 1887 році. Чергова стипендія дозволила йому продовжити навчання в коледжі в Кентербері. Після того як у 1892 році Резерфорду була присуджена ступінь бакалавра гуманітарних наук, він залишився в коледжі в Кентербері та продовжив свої заняття завдяки отриманій стипендії з математики. На наступний рік став магістром гуманітарних наук, найкраще склавши іспити з математики та фізики. У 1894 році в «Новинах філософського інституту Нової Зеландії» з'явилася його перша друкована праця «Намагання зрозуміти заліза високочастотними розрядами», що стосувалася питань виявлення високочастотних електромагнітних полів, існування яких було доведено у 1888 році німецьким фізиком Г. Герцом. Резерфорд винайшов і сконструював прилад – магнітний детектор, один із перших приймачів електромагнітних хвиль.

У 1898 році Резерфорд відкрив альфа- і бета-промені. Перебуваючи в Канаді, він зробив фундаментальні фізичні відкриття. У 1908 році Резерфорду було присуджено Нобелівську премію з хімії «за проведені ним дослідження в області розпаду елементів в хімії радіоактивних речовин».

У 1914 році Резерфорд був удостоєний дворянського титулу і став «сером Ернстом». 12 лютого в Букінгемському палаці король посвятив його в лицарі.

Після війни він повернувся до манчестерської лабораторії і в 1919 році зробив ще одне фундаментальне відкриття. Резерфорду вдалося провести штучним шляхом першу реакцію перетворення атомів.

Ернст Резерфорд помер 19 жовтня 1937 року. Його поховано у Вестмінстерському абатстві, поряд з могилами І. Ньютона, Ч. Дарвіна та М. Фарадея. На честь Резерфорда названо хімічний елемент з атомним номером 104 – Резерфордій.

ЦІКАВИНКИ 7-ї СТОРІНКИ

У світі надзвичайного!

Унікальні українські ляльки

Людмила Павлова з Тернополя близько десяти років створює унікальні українські ляльки. В колекції є ляльки з глини, ляльки-мотанки, а остання тенденція – природні ляльки зі стебел кукурудзи, льону.

«Спершу захоплювалася ляльками з глини, які треба було запікати. Робила їх за пропорціями тіла людини. Пошила для них колекцію одягу з усіх куточків України. Але пізніше почала створювати нові ляльки, з природних матеріалів. Вони слугують як оберег у будинку і мають неймовірний аромат літа та свіжоскошених трав», – зазначає майстриня.

Виготовляти такі ляльки досить складно. Робота кропітка, скрупульозна і до того ж потребує хорошого матеріалу, який знайти складно. Рослини, що ростуть на полях, не підходять для творчості. Адже фермери сіють низькорослі рослини заради колосу. А майстрині потрібні високорослі. Жінка не женеться за кількістю, за два роки змайструвала лише десять солом'яних ляльок. Однак усі вони вже оселилися в різних містах світу. Наприклад, одна з них стала окрасою українського кафе в Атені, одну купили на подарунок для мера турецького міста, а ще одна потрапила до музею в США. Кожна лялька коштує порізно. Залежно від витраченого часу. Але в середньому виробу ручної роботи від \$100.

ЖІНКА ЗНАЙШЛА СВОГО СОБАКУ ЧЕРЕЗ 11 РОКІВ РОЗЛУКИ

Собака киянки Серафими Петрової на кличку Карат повернувся додому через 11 років після свого зникнення. У 2009-му він загубився під час прогулянки. «Карата знайшла в Гідропарку. Забрала додому підлікувала, привела до порядку. Прожив зі мною рік. Потім гуляла і хтось зненацька кинув поблизу нас пестарду. Карат злякався і побіг. Потім розклеювала оголошення про те, що зник пес, вони і досі в мене збереглися. Недавно потрапила на фото Карата. Волонтери вилучили собаку в жителях Ірпеня, яку підозрюють у знущанні над тваринами. Жив він там на півметровому ланцюзі. Карат став кульгати, мав гулі та підшкірні гематоми. Та для мене залишився ж таким красивим і розумним. Як підійшла до нього, зрадів, почав обіймати. Нині звикаємо одне до одного. Карат починає довіряти і вже навіть знає кілька команд. Його повернення – це не інакше як диво», – впевнена власниця пса.

НАРОДНА МЕДИЦИНА

Лікування Молоком під час застуди

Після перших симптомів нездужання час звернутися до лікаря й одночасно подбати про наявність молока в холодильнику.

Молоко з медом

300 мл молока нагрівають до температури 70 градусів і змішують з 1 ст.л. меду. Цей універсальний рецепт підходить для лікування ангіни та більшості інфекційних захворювань. У медово-молочному «коктейлі» містяться антиоксиданти, майже повний список вітамінів, найважливіші мікроелементи. Такий поживний напій здатен заспокоїти запалене горло та поповнити запас енергії у хворих.

Молоко з часником

Побрібніть 3 зубчики часнику та змішайте з 400 мл гарячого молока. Щоб трохи підсолонити «ліки», можна додати 3 столові ложки меду. Напій не дуже смачний, але користь його беззаперечна, адже часник має противірусну та

протизапальну дію, а також пригнічує ріст бактерій, що викликають гострий тонзиліт.

Молоко з алоє

Половину чайної ложки соку алоє розводять в 100 мл теплого молока і випивають перед їжею. На день рекомендується приймати такі ліки не менше трьох разів. Алоє – сильний протизапальний засіб, що лікує захворювання горла й ротової порожнини.

Молоко з вівсянкою

1 склянку вівсяних пластівців треба змішати з молоком і залишити на 15-20 хвилин, після цього процідити і додати до суміші 2 ст. л. вершкового масла. Найкраще приймати «вівсяне молоко» на ніч, при цьому знаходиться у теплі, шерстяний шарф теж не завадить.

Улюблена кава

Кава – енергетичний напій. Він бадьорить, допомагає вранці прокинутися і не заснути впродовж дня, підвищує працездатність. До того ж, кава може бути ще й корисною, досить додати до неї один-два секретні інгредієнти.

Кава з медом і часником

Сприятливий вплив на організм людини має кава з медом. Такий напій захищає від застуди та вірусних захворювань, зміцнює імунітет.

Водночас кава з медом характеризується антиоксидантною, протизапальною, тонізуючою та загальнозміцнюючою діями. Пропонуємо

рецепт кави з часником, напій буде міцним і специфічним на смак.

Інгредієнти:

Мелені кавові зерна – 1 ст.л.; вода – 100 мл; часник – 1 маленький зубчик; мед – 1 ч.л.

Приготування:

У турку покладіть кавові зерна, додайте води, розрізаний навпіл зубчик часнику. Поставте на вогонь і доведіть до кипіння. Остиглу до 40 градусів каву процідіть. Додайте мед, трохи перемішайте. Розлийте по чашках.

Істини пересічених людей: думки з Facebook

**Павло Солодовник, журналіст
(Кучинівка, Сновська громада)**

«Книга «Архіпелаг ГУЛАГ» – це 1300 сторінок про знущання над людьми, про жахи таборів і катування... Про систему, яка чоботом топтала все людське. Про систему, за якою нині ще ностальгують «отраньшежлішнікі». Про біль розірваних сердець і душевний крик безпорадності... Хоч Солженіцин неоднозначно висловлювався про Україну, але сповна ковтнув із чану совкової шизофренії».

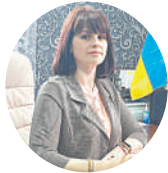
Олександр Ясенчук, активіст (Чернігів)

«Унікальну церкву з Городища на Менщині, яку перевезли до Пирогова, відреставрували. Її освятив Предстоятель Православної Церкви України Епіфаній».

Марина Вірко, голова громади (Плиски)

«Важливо одне: щоб не стати злим на весь Всесвіт від розчарувань, навчитися забувати про минуле та визнавати, що не кожен день буде сонячним. І коли ви губитеся в темряві відчаю, пам'ятайте, що тільки в темряві ночі видно зірки, і ці зірки приведуть вас додому. Не бійтеся робити помилки, спотикатися, падати. Найчастіше найвищу нагороду приносить те, що найбільше вас лякає».

**Владислав Пархоменко,
історик (Чернігів)**

«Осінь – чудова пора року. Вона має свій особливий шарм. Заворожує, змушує насолоджуватися кожною хвилиною, проведеною з нею наодинці. Навіть дощ – не перепона для прогулянки. Зізнаюся, мені подобається дощова погода. Колиш у «ВКонтакте» підлітки ділилися таким статусом: «Мне нравится дождь, в нём можно спрятать свои слёзы». До біса ті слези, коли можна з користю провести час наодинці з природою. Мінімум людей, максимум заряду енергії та бадьорості на цілий день».

Астрологічний прогноз

на 16 – 22 листопада 2020 року

ОВЕН (21.03-20.04). Вам варто бути більш дипломатичними, не треба вріватися у внутрішній світ навколишніх без запрошення. Надто швидке здійснення ваших бажань має насторожити, швидше за все, воно не обіцяє вам нічого доброго. Вихідні можуть виявитися доречним моментом для нових знайомств і нових ідей. У звичному колі вам може стати скучно.

ТЕЛЕЦЬ (21.04-21.05). Ви будете влагоджувати виниклі проблеми на роботі. Однак, перш ніж рішуче діяти, варто все ретельно продумати. Вам доведеться кілька разів повторювати навколишнім, чого ви від них чекаєте. Не турбуйтеся, ваша наполегливість і увага до деталей допоможуть досягти бажаного. Актуальна проблема може благополучно вирішитися сама. У вихідні дні не ухвалюйте поспіхом важливих рішень.

БЛИЗНЯТА (22.05-21.06). Сприятливий період, щоб спокійно плисти за течією. Ви й самі не помітите, як досягнете бажаної мети. Справи на роботі складатимуться вдало, ви багато чого встигнете. А ще станете незамінними для коханої людини, зможете порадувати друга приємним подарунком. Вам доведеться відстоювати свої ідеї, доводячи їх реальністю. Вихідні присвятить домівиці або собі.

РАК (22.06-23.07). Можливі непередбачені відповідальні заходи, причому відповідати вам доведеться не тільки й не стільки за себе, скільки за справи інших людей. Зате ви із цим блискуче впораєтесь й отримаєте додатковий прибуток. Вдалий час для узгодження фінансових договорів, угод, досягнення компромісу з грошових питань. Можливі важливі ділові пропозиції. У вихідні можете розраховувати на допомогу близьких.

ЛЕВ (24.07-23.08). Напружена робота почне приносити плоди. Вам необхідно продумати, як краще використовувати робочий час, звільнивши себе від непотрібних зустрічей і контактів. Ділове спілкування пройде успішно. В особистому і сімейному житті – менше метушні та більше спокою, йдіть на компроміси. Налагодяться й любовні стосунки.

ДІВА (24.08-23.09). У вас додасться справ і відповідальності. Що ж, проявіть себе. Тільки не забувайте, що не варто ні з ким сваритися, краще працювати в команді. Настає зручний момент для перегляду особистих стосунків. Будьте раціональні, зна-

йте в усьому міру – це дасть свої плоди. Близькі люди підтримуватимуть вас у нових справах.

ТЕРЕЗИ (24.09-23.10). Нікого не критикуйте й не з'ясовуйте стосунків. Бажано переглянути свої плани й задуми, адаптувати їх до реальної ситуації. Рух кар'єрними сходами моментом для підвищення професійного рівня. Можуть відновитися недавно перервані ділові контакти. Очікується приємна поїздка. У вихідні уваги зажадає родина.

СКОРПІОН (24.10-22.11). Буде не зайвим підбити підсумки минулого та відкрити для себе нову сторінку. На вас чекає чимало приємних моментів – подарунків від долі та від близьких людей. Ви зрозумієте, що потрібні. Саме зараз можна поговорити про потаємне, але тільки з близькою людиною. Усміхайтесь частіше. Кохання надихає, не треба від нього тікати.

СТРІЛЕЦЬ (23.11-21.12). Ваше рішення вплине на багато подій, що відбуваються з вами. Тож дійте раціонально, а не під натиском почуттів. Не говоріть зайвого й не відволікайтеся на дрібниці, і ви досягнете бажаного. Не лініуйтеся і нікого не критикуйте, проявіть свої найкращі якості. У вихідні бажано вибратися за місто або в велику подорож, щоб відпочити й відновити сили.

КОЗЕРІГ (22.12-20.01). Зараз важливо зосередитися. Тільки притаманна вам логіка і здоровий глузд убережуть вас від легковажних вчинків, тож не заважайте їм працювати, забиваючи голову всілякими дурницями. На роботі розраховуйте свої сили адекватно, не перевтомлюйтеся. Займіться у вихідні очищенням вашої квартири від молотухи.

ВОДОЛІЙ (21.01-19.02). Добре не тільки складати плани, але й потихеньку починати їх реалізовувати. Не змінюйте свої думки комусь на догоду, бо цим ви можете підірвати свій авторитет. Продумайте зміни, які давно назріли в особистому житті, й обговоріть їх із родиною. У вихідні відвідайте друзів або запросіть їх у гості.

РИБИ (20.02-20.03). На вас чекає чимало роботи та контактів, тож можете втомитися від напруженого ритму. Вам доведеться розраховувати тільки на власні сили. Ви візьмете гарний робочий темп, спробуйте не збиватися з нього якнайдовше. Найскладнішими в емоційному сенсі можуть виявитися вихідні. Близькі люди потребуватимуть вашої допомоги й підтримки.

Кросворд

ЗА ГОРИЗОНТАЛЛЮ: 1. Право користуватися, за плату чи безплатно, чим-небудь протягом певного часу. 8. В давньоєгипетській релігії – бог Сонця, творець світу. 9. Столиця Башкортостану. 10. Муніципалітет у Франції, у регіоні Бретань, департамент Морбіан. 11. Шовк-сирець. 13. Острів у Балтійському морі і ландскап, історична область у південній Швеції. 15. Хватання яких-небудь живих істот із певною метою. 16. Батько батька. 18. Попередня назва Мокуа – одного із округів Республіки Науру. 19. Муніципалітет в Греції, в номі Ахая. 20. Назва групи природних бітумів (мальти, асфальти, асфальти), що утворюються в результаті вивітрювання в зоні виходів легких метанових і нафтових нафт. 22. Протилежне добру. 23. Той, хто випікає або продає хліб (заст.). 27. Трав'яниста рослина родини ранникових. 29. Автомат Калашникова. 31. Персонаж давньогрецької міфології, син Лікмінія. 32. Акціонерне товариство. 33. Те саме, що згар.

ЗА ВЕРТИКАЛЛЮ: 1. Автоматизоване робоче місце. 2. Здивування, здогад. 3. Те саме, що вир. 4. Дрібна і легка фракція порід, яку одержують при промиванні розсипного золота чи при оброблянні рудного золота. 5. Чумацький віз. 6. Висловлення заохочення, спонукання до дії. 7.

Відповіді до кросворда у номері № 45:

ЗА ГОРИЗОНТАЛЛЮ: 1. Ігрек. 5. Випад. 9. Каа. 10. Ері. 12. Але. 13. Саз. 14. Тис. 15. Рік. 16. Мавка. 18. Баба. 20. Твід. 23. Агакало. 26. Табір. 27. Гарем. 28. Асонанс. 30. Такт. 32. Тара. 34. Рамка. 37. Сад. 39. Ріо. 40. Дре. 42. Ока. 43. Арм. 44. Око. 45. Накип. 46. Аркан.

ЗА ВЕРТИКАЛЛЮ: 1. Ікс. 2. Гага. 3. Раз. 4. Кета. 5. Віск. 6. Пар. 7. Алібі. 8. Дек. 11. Ривок. 16. Магістр. 17. Атланта. 18. Батат. 19. Бабак. 21. Ворса. 22. Дамба. 24. Аро. 25. Ага. 29. Намір. 31. Абака. 33. Рурка. 35. Арап. 36. Кома. 37. Сон. 38. Дак. 40. Док. 41. Еон.

1	2		3	4	5		6	7
8			9				10	
			11				12	
			13				14	
15							16	17
18					19			
20				21		22		
	23		24		25			
26		27						28
29	30		31				32	
33								

...-сям (подекуди, у різних місцях). 11. Найвища вершина Українських Карпат і найвища точка України. 12. Мінерал з групи плагіоклазів. 13. Плід ліщини з їстівним ядром і досить міцною шкаралупою. 14. Волок на Істмі біля Коринфа, довжиною приблизно 6 км, створений для перетягування кораблів з Коринфської до Саронічної затоки і навпаки. 15. Несподівано почуття страху. 17. Грунтова поверхня під водою. 21. І ніж, і кулемет. 24. ... Еріксен Розенкранц (данський державний діяч 1718 ст.). 25. Місто та муніципалітет у Франції, адміністративний центр регіону Пеї-де-ла-Луар та департаменту Атлантична Луара. 26. Запорізький автомобілебудівний завод. 28. Штат у США. 30. Кілограм. 32. Назва серії літаків авіаконструктора Антонова.

«КУПИ-ПРОДАЙ І БЛИЗЬКИХ ПРИВІТАЙ!»

**ОГОЛОШЕННЯ:
територія
вашого успіху**

Продам автомобіль ВАЗ 321063. Можна на запчастини. с. Южне, Ічнянський район. Тел. 097-422-88-31.

Шукаю для себе роботу прибиральниці в Прилуках із робочим графіком 8.00 – 17.00. Можу працювати посудомийкою, прибирати будинки. Тел. 050-785-60-33.

Продам будинок з усіма зручностями в місті Бахмач. Район ДОСААФ. Ціна договірна. Тел. 096-551-89-14.

Продам двигун дизель 30 к/с одноциліндровий. Менський район. Тел. 068-459-96-92.

Терміново продам добротний будинок у центрі с. Феськівка Менського району. 25 соток, сад. Опалення газом.

заве й пічне, є хлів, колодязь, два гаражі. Тел. 096-619-04-35, 096-196-96-39.

Куплю стару газову колонку, холодильник, пральну машинку, радянський телевизор, радіодеталі та плати. Тел. 093-139-30-22, 066-308-00-11.

Продам земельну ділянку в мальовничому місці – в селі Рокитне Бобровицького району. 25 соток. І всього за 70 км від Києва. Прекрасна природа, чисте повітря. Поруч із ділянкою світло, газ, хороша дорога. Тел. 093-026-36-18.

Чистимо колодязі ручним методом. Співпрацюємо з сільськими радами та населенням. Тел. 099-739-09-41, 063-268-29-58.

Продається дворічна вівця. Сновський район. 1500 грн. 068-771-13-94.

ЧЕ line

www.cheline.com.ua

**ЧЕСНІ
НОВИНИ
ЧЕРНІГОВА
ТА ОБЛАСТІ**

**ХОЧЕТЕ ЩОСЬ
ВИГІДНО ПРОДАТИ?**

Або ж, навпаки, дешево купити якісний товар?
МИ ВАМ У ЦЬОМУ ДОПОМОЖЕМО!

Тільки у нас **БЕЗКОШТОВНІ оголошення по всій Чернігівській області.** Також ви можете привітати своїх близьких і рідних із днем народження, весіллям, річницею та іншими визначними датами!

Оголошення та вітання приймаємо за номером телефону 073-091-97-07, а також поштою – 14000, м. Чернігів, а/с 37 з позначкою «ОГОЛОШЕННЯ» на конверті. Можете також надсилати оголошення на електронну пошту: hotline@cheline.com.ua

Засновник та видавець – ТОВ «ЧЕЛАЙН МІДІА ГРУП»
Реєстраційне свідоцтво – Серія ЧГ № 577-226Р
ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР – Ірина Осташко
Відповідальний за випуск номера – Ірина Осташко
Телефон редакції: (068) 188-07-25

Відділ реклами – (073) 091-97-07
Газета зведена у редакції газети «Голос ЧЕРНІГІВЩИНИ. ЧЕЛАЙН» за інформаційної підтримки ТОВ «ЧЕЛАЙН МІДІА ГРУП»
Коректор – Писана О.М.
Газета виходить щочетверга
Передплатний індекс: 60004

Поштова адреса редакції:
14000, м. Чернігів, а/с 37
Електронна пошта: hotline@cheline.com.ua
Віддруковано в ПАТ «ПВК «Десна».
14000, м. Чернігів, пр-т Перемоги, 62.
Тираж 20000

Редакція не завжди поділяє погляди авторів публікації. Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці.
Рекламні матеріали в газеті позначені словами Реклама або рубрикою «Імідж», «Позиція», «Точка зору», «Актуально».